

F 3744

CENZURAT.

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

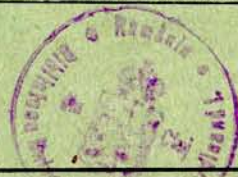
BOLDOG ÚJÉVET!

Biblioteca Universitatii Regale Ferdinand I.
din CLUJ.
Nr. 657 1938
EXEMPLAR LEGAL.

1937. JANUÁR
1-10.

V. ÉVFOLYAM
1-2. szám

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 6-87.

Ujévi köszöntő.

Irta Holstein Mária.

*Új esztendő, lyukas kendő,
A múltnál jobb a leendő.
Hideg szél fúj, reszket az ág,
Didereg most egész világ.*

*Benn a jó meleg szobában
Dió zörög a kosárban.
Adjon Isten egészséget!
Kolbászt, kenyért, békességet!*

*Legyenek e ház lakói
Az ígének megtartói.
Eddig mondtam a köszöntőt,
Adjon Isten jobb jövőndőt!*

Toborzó.

Eljutottunk az újévhez. Összegezve az elmúlt év toborzó eredményeit, megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy életrevaló kis cimboráink nem ültek összetett kézzel, hanem ugyancsak buzgólkodtak új és új előfizetők gyűjtésével.

Ezt a munkát az újévben tovább folytatjuk. A téli toborzóverseny jutalmait hűsvétra már el is küldjük. Oh milyen öröme lesz annak, aki a pirosszemű fehér nyuszikát, vagy a pár faj galambot megnyeri. Mindenesetre azok nyerik, akik a legtöbb előfizetőt gyűjtik. Épp ezért jó is lesz igyekezni, kis cimborák! Legutóbb a következők toboroztak: *Csendes Ivánka* Satu-Mare; *Orosz Bandit*, Satu-Mare. *Nagy Jenő* II. g. o. t. Braşov; *Szili Menyhértet*, Kardos Kálmánt, Nagy Ödönt. *Fehér Ilike* Odorheiu; Szabó Mancit.

Torna-mesék.

Az utóbbi időben több irányból is érkezett megkeresés az Uj Cimborához torna-mesék közlésére vonatkozóan. A torna-meséknek nemcsak az iskolában, hanem a családban is jelentőseggük van, mivel a tornamozdulatok a mese motívumain keresztül az iskolán kívül is, a családban, szülők, felnőttek számára is könnyen érthetők. S egy-egy mulatságos mesére a gyermek is szívesen tornászik. Erre pedig a gyermek egészsége szempontjából szükség van.

Mai számunkban közlünk is egy torna-mesét. Amennyiben általánossá válik az érdeklődés a mesék iránt s az édesanyák, vagy a tanulók a közlemények használhatóságáról tudósítanak bennünket, úgy hasonló irányú meséket máskor is közlünk.

Mit játszunk, gyerekek?

Vattafúvás.

Ez a játék nagyon mulatságos. Az asztal két szemközti oldalán két párt helyezkedik el. Egy párt állhat két-három játékosból, ahányan az asztal egy-egy oldalán egymás mellett elférnek. Az asztal közepén leteszünk egy kisebb vattadarabot, amelyet adott jelre mindenki iparkodik a másik párt asztalpereméig elfújni. Ez nem éppen könnyű dolog, mert az ellenpárt szintén védekezik s a vattát igyekszik visszafújni. Az ellentétes fúvás közben a vatta olykor heves forgószélbe kerül, míg végre az erősebb s kitartóbb szél győzedelmeskedik, s megtörténik a „goal”. Nyertes az a csapat, amelyik a játék befejezéséig a legtöbb goalt fújta. A legakalmasabb, ha mindenki papírból fúvóesővet készít magának, ilyenkor azok győznek, akik a legjobban tudnak célozni. A játék elején meg kell állapítani, hogy hány goalt akarnak fújni. A pártok minden goal után helyet cserélnek. Ez a játék egészséges tüdőtorna.

Az Új Cimbora a tanítói értekezletek tükrében.

A Cojocna-i, majd Călătele-i Református Tanítóköröknek december hó folyamán volt a rendes közeli értekezletük. Előbbieknek Clujon, utóbbiaknak Săvădisla-n. Mindkét tanítói értekezlet melegen fölkarolta az Uj Cimbora ügyét, s hivatalosan, jegyzőkönyvileg is foglalkozott az Uj Cimborának a tanítás terén elért eredményeiről, mint olyanról, amely a tanító kezében a pedagógia segédeszközeként használható, s amelyet tovább terjeszteni saját érdeke a tanítóságnak.

Az első eset, amikor a tanítóság hivatalosan is állást foglalt a gyermekujáság mellett — amikor elismerőleg kezet nyújtott az Uj Cimborának.

Az Uj Cimbora régen várta már ezt a kézszorítást, ezt a közeledést. Hiszen megindulása óta arra törekedett, hogy a tanítóságnak segítségére legyen a gyermek és gyermek közötti, a család és iskola s az élet és az iskola közötti kapcsolatok megteremtésénél. Azonban a tanítóság hosszú ideig nem is akarta észrevenni az Uj Cimbora hallatlan erőfeszítéseit, s ha a Gondviselés nem örködött volna e kis lap felett, bizony a nagy közömbösség miatt el is vérezhetett volna a létért vívott küzdelmekben.

Remélhetőleg ez az érdeklődés a tanítóság részéről nem csak felszínes lesz, de komoly és állandó kapcsolat megteremtése, amely a közös munkaterületen az együttes, vállvetett munkában termi meg majd a gyümölcsét.

Ujévi fohász

(1913)

Gondterhes arccal járnak a nagyok,
Szorongó szívvel ifjak, gyermekek.
A gond egygyé tesz koldust, gazdagot;
Borús az ég most itt a föld felett.
Mit hoz a holnap, remegve kérjük,
Egymás búját, baját, hej, most megértjük!
Tegnapról mára koldus lett a gazdag.
S a koldusok még sokkal koldusabbak!

Messze mi tőlünk ágyúk dörögnek,
Ma messze még, de holnap itt talán.
Országok, népek vérben fürdenek,
Bokréta helyett sebet köt a lány.
Mily szörnyűség! Ember emberre támad.
Feledve, hogy mindnyájan egy Atyának
Vagyunk a gyermekei, édes testvérek — —
Isten fiának műve semmivé lett!

Búsan merednek az üszkös falak,
Tegnap itt ház volt, ma — romhalom.
Jóllét honolt itt, s most nincs egy falat,
A jókedv helyén átok, siralom.
Oh, jaj, hány gyermek lett apátlan árva!
Apjának visszajöttét hiába várva
S örökös gyásza hány édesanyának.
Még azt se tudja, hol sírja fiának.

Oh, Isten, Isten, édes jó Atyánk,
Vedd le mi rólunk büntető kezed!
Irgalmazz nekünk, tekints le reánk,
Szálljon szívünkbe béke, szeretet!
Uram, ne engedd, hogy a gonosz szellem
Testvért uszítson testvér ellen...
Békés szerszámmá váljon mind a dárda,
Fegyver miatt ne légyen senki árva!

BENEDEK ELEK

Az új esztendő küszöbén.

Most, hogy az ezerkilencszázharminchetes esztendő küszöbéhez értünk és a jó Isten kegyelme épségben és egészségben megtartott bennünket, mi az Uj Cimborá is visszanezünk az elmúlt esztendő tükrébe. Milyen nagyszerű ez az időtűkör, minden munkánkat, tettünket meglátjuk benne.

Most egy éve épp ilyen bizakodva, épp ilyen sok tervvel indult neki az Uj Cimborá az új esztendőnek, mint, amilyen bizakodva most néz az 1937-ik év elé. Lássuk csak beváltak-e a reményeink? Megtuttuk-e valóstani szép terveinket?

Az elmúlt év legnagyobb jelentőségű eredménye a tavaszi nagy körut volt, végig a Székelyföldön — Teius, Aiud—Odorhei, Brasov, I. G. Duca, Sft. Gheorghe, Mercurea Ciuc, Baciú, Turches, Satulung, Cernatu, Tg.-Săucuesc, városokon keresztül. Másfél hónapig tartott ez a körut, s nagy megbecsülést szerzett mindenfelé az Uj Cimborának. Hisszük, hogy azok, akik ott megismerték a lap törekvéseit, jövőbeni elgondolásait, azok mind apostolaivá szegődnek a kulturális gyermekmunkának.

Az Uj Cimborá hároméves nagy rajzmozgalma az elmúlt évben különösebb jelentőséget kapott a székelyföldi városokban tartott országos rajzkiállításokkal. A boldog emlékü

Csutak Vilmoossal, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatójával folytatott megbeszélések nyomán az Uj Cimborá rajzmozgalma is bizonyos irányítást nyert. A gyermekek rajzolás kedvét ma már próbáljuk oda rögzíteni, hogy a rajzoló gyermek figyelje, lássa meg a falujának, a vidékének a szokásait, népviseletét és próbálja megörökíteni rajzaiban.

A rajzolás kedv előmozdítására rendszeres rajziskola-rovatot tartott fenn az Uj Cimborá, amely az év második felében egyttal játékkiskola is volt.

A hozzánk érkezett levelek, tudósítások szerint nagyon sok iskolánál hasznát vették ennek a rajztanításnak.

A virágkertészedési kedv is mindjobban terjed és fokozódik a kis cimborák között. Az elküldött virágmagvak szerint legkevesebb 600—700 gyermek kertészkedett az idén.

A gyermekek kertészkedési mozgalmát maga a közoktatásügyi minisztérium is elősegíti az által, hogy az iskolák tanmenetében rendszeresíti a kertészkedés tanítását.

Az év utolsó hónapjainak a jelentős eseménye volt a tanítószág állásfoglalása az Uj Cimborá mellett. A cojocna-i és cälata-i tanítói körök értekezletén az egyes előadók elismerően emlékeztek meg az Uj Cimboráról —

mint a legjobban szerkesztett romániai magyar nyelvű gyermekújságról, amely úgy a tanításnál, mint a gyermekek fegyelmezésénél nagy segítsége a tanítónak.

A kis munkatársaink rovata egész éven át gazdag változatban mutatta be a bontakozó gyermeklélek kincseit. Ki miben jeleskedik? Versben-e, prózában-e, mesében-e, vagy költött feladatokban.

Az elmúlt évet tehát büszke örömmel zárhatjuk. De mit hoz majd az 1937.? Jót-e? rosszat-e? Nem tudjuk. Higyjük, hogy jót hoz. Erősödését, szilárdulását az Uj Cimborának, sok jó barátot, jóakarót, akik, mint egyetlen nagy család tömörülnek majd a lap köré s egy akarattal munkálják a lap boldogulását.

A megkezdett munkát tovább folytatjuk.

Isten segítségével megrendezzük Cluj-on a II-ik országos nagy gyermekrajzkiállításunkat, tervbe vettük egy pár mesemondó délután megtartását, a kertészkedési mozgalmat tovább szélesítjük. Sőt! — ha az iskolák 10 Lei csomagolási és portóköltiséget küldenek be a kiadóhivatalnak, úgy nemcsak egyes gyermekeknek, de 5—600 iskolának is szívesen küld ajándékba virágmagvaiból az Uj Cimborá.

A jó Istennek gondja volt eddig erre a kis újságra. Kis cimborák! kérjük őt, hogy ezután se hagyja el, hogy épülhessen, szépülhessen és gyarapodhasson s legyen minden gyermeknek a legjobb barátja az Uj Cimborá.

Igy kívánok mindenkinek boldog új évet!

Ferenczy László Marcella.

Csilli, a jéghercegnő.

Az északi sark hideg birodalmában uralkodik a jégkirály. Annyira bent, északon, a végnélküli jégmezők mögött van az országa, hogy odáig még a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudnak eljutni a hős sark-kutatók. Eles jéghideg szeleket küld onnan szerte-szét, amelyek végig süvitenek a hó- és jégpusztákon, még a sarki farkasok is ordítva menekülnek a csontot-velőt átjáró éles szelek elől, sőt a vastag bundás jegesmedvék is morogva huzódnak barlangjaik mélyébe. Természetes, hogy emberi szervezet nem bírja ezt a jeges, dermesztő hideget.

A jégkirály birodalmában minden csupa jég. Átlátszó jégpalotában lakik, jég nyoszolyában alszik, jegesipkés függönyök mögött. Gyakran hulledogál a hó, lusta nagy pelyhekkel lepve be mindent, a hatalmas jégpalotát, koresolyapályát, szánútakat. De azért nincs baj, a szürke bundás mackó rendőrök sóprik türelmesen a puha fehér havat, ritnikusan lóbálva munkájuk közben otromba és mégis kedves fejüket, föl-föl váltva egyik a másikat, ha belefáradnak kötelességük teljesítésébe.

A palota előtt jegesmedve őrség van, ezek mancsaira szállanak a hirhozó csontmadarak.

Egyszer csak repül ám nagy gyorsasággal a palota felé egy tarka csontmadár és jelenti nagy izgatottan az előcammogó fehér bundás medve palotaőrtsztnek, hogy egy csodálatos nagy gépmadár szállott le a birodalom egyik távoli jégmezőjén.

— Ah! — dörmög medve-hadnagy úr — repülőgép! Biztosan valamelyik eltévedt expedíciót keresi a merész pilóta. Nagy csoda, hogy ennyire messze elvergődött a gépjével, de ezóta meg is van fagyva benne. Ugy kell neki! — Bi-

zonykodik magában a komor katona, mért megy oda, ahova senki sem hívta. Így okoskodva igyekezett be a király elé jelentést tenni.

A király pedig aludt. Csak olyankor szokott fölébredni, amikor az északi fény reávilágított, olyankor fölkel, lement a trónterembe, gyönyörködött a villogó fényekben, meg-megrendszabályozta a kis hercegnőket és hercegeket, mivel számszerint hét gyereke volt őfelségének, meghallgatta alattvalói jelentéseit, rendben talált mindent, mert alapjában véve nagyon is kényelmes volt a természet. Ha néha megharagudott, olyankor megrázta hófehér szakállát, amitől kerekedett aztán akkora zivatar, hogy ijedten menekült minden élőlény védett helyet keresni.

Jégkirálynak olyan nagy szakállá volt, hogy jókedvében az egész családját elbujtatta benne, sőt, ha igazán vidám hangulatba ébredt és jobblábával kelt, a hét gyereket sorba ültette a szakállára és nagy kacagások között hintáztatta rajta őket.

Csilli a legkisebbik hercegnő volt a legpajkosabb és a legbájosabb, de egyszersmind a legkíváncsibb és legvállalkozóbb szellemű is a hét királyi gyermek közül. Mindig a színek országáról álmodozott, ahol nem fehér és egyhangu minden, ahol a fű zöld, ahol tarka virágok nyílnak, ahol szép kék az ég és mindent napsugár aranyoz be. Tudott a kis Csilli messzi országokról, ahonnan nagy hajókon emberek jöttek, de, akik soha sem jutottak el az ók országukig, nem bírták a nagy hidegeket és vagy elpusztultak a zord jégmezőkön, vagy visszatértek saját hazájukba.

Megunta a sok medvét, farkast, csont-

madarat, változatosság után vágyakozott. Emberek után, akiknek olyan alakjuk van mint nekik. Mert jégországban emberi formája csak a király családjának volt. Csilli, a jéghercegnő olyan szép volt, mint egy baba. Rózsás arcoeskáján mindig mosoly bujkált, pici piros szája mindig félig nyitva figyelt a mesékre, amelyeket világlátott jeges-medvék mondtak el neki, csillogó szép barna szemei szeretettel néztek mindenkire. Aranybarna haján kis jégkoronácska tündökölt, örökké hófehérbe öltöztették.

Nos ez a kis Csilli kihallgatta az őrtiszt jelentését és mielőtt még a király intézkedhetett volna, már messze járt egy kis farkas-zánon.

Gyors iramba vitték a sarki farkasok őrőjüket egyre lejjebb és lejjebb a jégmezőkön. Mire kigyúlt az északi fény, meg is látták a hatalmas gépmadarat, amelyik félig behavazva, szárnyszegetten huzódott meg egy jégszikla mellett. A kis hercegnő kiszálit a farkasok által huzott zánból, azok vonítva akartak a géphez szaladni zsákmányt szimtolva, de Csilli erélyesen hazaparancsolta őket, egyedül maradva a végtelen hópusztán az ismeretlen gépmadarral. A kis jéghercegnő kíváncsian nyitotta meg a gép ajtaját és megtalálta bent a pilótát, aki a fáradtságtól és hidegtől meggyötört, félig megfagyva szorongatta az iránytűt. Eltévedt szegény, egy jégtörő orosz hajóra kellett volna leszállania, de nem találta meg s így került a sarki sziklák közé, szárazföldet keresve.

Csilli két kis keze közé fogta az ájult pilóta fejét és addig nézte jóságos szemével, amíg az magához tért. A bátor repülő fölnyitva szemeit, meglepetve nézte a csodaszép leányt, azaz inkább tündért az északi fény bűvös fényénél. Angyal vagy úgy-e? — Kérdezte Csillit félig még kábultan. A jéghercegnő megmondta a nevét, rámosolygott a pilótára és azon melegibe meg is barátkoztak. Anyira, hogy, amikor a pilóta összeszedve erejét, rendbehozta a gépjét és indulás előtt megkérdezte, hogy akarsz-e velem jönni Csilli? — hát örömmel ugrott be melléje a kíváncsi kis hercegnő és elindultak az álmok, a színek, a pilóta hazájába.

Mikor a tengeren átrepültek leolvadt a jégkorona Csilli fejről, leperegtek róla a jéggyöngyök, melege volt az igaz, de miután eltűnt róla a sok jég-dísz, egészen olyan lett mint más szép kislány. Egy kicsit fáj a szíve jeges hazája, szülei és testvérei után, hanem a pilóta hűséges szemei megvigasztalták, boldogan simult hozzá mikor az letörölte arcoeskájáról a válás fájdalmának könnyeit és vigasztalta:

— Ne sirj kis Csilli, hiszen szüleidnek még van hat gyerekük, testvéreidnek testvérekéi, de nekem kerek e nagy világon csak Te vagy, akit szeretek és aki engem is szeret.

Szerencsésen haza is érkeztek és a pilóta feleségül vette a jéghercegnőt. Boldogan éltek nagyon, mindaddig, amíg egyszer csak elfogta Csillit a honvágy.

Ugy történt, hogy a színek országába is beköszöntött a tél és Csilli megérezte a jeges, süvítő szél üzenetét. Megérezte, hogy jégországban busulnak utánna. Vad szelek indultak el az északi sarokról mindenfelé.

Hívó szavukat szétordították a szélrózsa minden irányába. Szokatlanul zord tél következett, az emberek dideregtek, fáztak keseregtek. Csak Csilli örvendett a fagyos hidegeknek. A pilóta is vacogott és mérgesen nézte Csilli örömét, amint a jégcsapokkal játszadozott. Szenvedett az egész emberiség a jégkirály haragos szakállrázásáért, aki elveszett gyermeke után küldte a jeges viharokat. Csilli megszánta az embereket és megkérte a pilótát, hogy vigye őt haza, igazán boldog ugyanis csak otthon lehet az ő hazájában, az övéi között.

Csilli ura belátta, hogy bizony Csillinek igaza van, hiszen ő sem tudna meglenni Csilli hazájában, sajnálta is embertársait, különösen a didergő kisgyerekeket, azért hát elszánta magát és szépen hazaröpítette a kis jéghercegnőt. Amikor a gép újra leszállt a végtelen jégmezőn, már Csilli fején ragyogott újra a jégkorona. Farkasok várták hófehér szánnal, mert a csontmadarak már hírül vitték jövetelét, kivonult a medve disszázad is, az északi fény csodálatosabban ragyogott, mint valaha és Csilli megint boldog volt, boldogabb mint valaha.

Búcsut vett a pilótájától, az visszarepült a hazájába, ahol már is megnyihült a szigorú tél, Csillivel meg vidám üvöltéssel száguldottak a farkasok haza az elhagyott jégpalotába.

A királyi család a palota előtt várta az eltűnt, de visszakerült jéghercegnőt, s miután a királyi mama, meg a hat testvére kiörvendezték magukat Csilli viszontlátásán, végül szigorú fenséges atyja elé került.

A király fogta Csillit és úgy bebugyolálta bánatában még óriásibbra nőtt szakállába, hogy egy álló napig nem bírta kimenekülni közüle. Ez volt a büntetése. Azóta vigan szánkózik, koresolyázik testvérekével, meghallgatja a medvék meséit, de már nem vágyik el többé hazulról és csak úgy gondol vissza hajdani kalandjára, mint egy álomra.

Jégországban most már mindenki megelégedett.

Önody Rózi.

Az Óév és az Újév.

Fehér szakállas, roskadt vén Apó:
Az öreg Év — már búcsút intve tartja
Az időajtót. — Fáradt és beteg —
És halni indul... Kint már hull a hó:
Szövi fölibe a rejtő lepelt.
— Isten veled hát, öreg Évapó!

Van, aki sajnál, — még több, aki nem!
Mindent ígértél — s adni alig adtál,
Szűklelkű, önző, zsugori maradtál
S már nem tartóztat senki, semmisen!
— Isten veled hát, öreg Évapó!

Mögötted épp most surrant be az Újév,
Mely ifjú, szép, mosolygós és vidám.
Mindent ígérget, ami csak jó és szép.
S mi újra tudunk hinni neki, — lám!
Mert hinni és remélni jó — s az Isten
Megáld, ha hittel bizva szeretünk!
Jöjj ifjú Év! — Mi ölelön köszöntünk!
Maradj csak jónak, pazarnak közöttünk,
Hogy megsírassunk, ha időd letűnt!
Jöjj, jöjj, köszöntünk vidám ifjú Év!

KRÜZSELYI ERZSÉPET.

Tégy mindig jót!

Irta: Adél néni.

Élt a mesebeli Keleten egy híres kalifa. Az ő idejéből maradt fenn ez a történet is. Teherán városától nem messzi lakott egy szegény tevehajcsár. Ennek kilenc gyermeke volt és egy hűséges, szorgalmas felesége.

Történt egyszer, hogy Arábia sivatagjain nagy vihar dúlt, éppen, amikor a tevehajcsár üzleti bevásárló útjáról hazafelé igyekezett a tanyára. De a hatalmas szélvihar útba lepte, a tevék elpusztultak a kínos küzdelemben, a hajtó pedig lecsúszott az egyik állat hátáról és kezét, lábát törte. Ugy vitték haza az arrajáró tanyabeliek.

De a jóságos, szorgalmas feleség nem esett kétségbe, hűségesen megosztotta a gondot férjével. Ápolta nyomorék urát és a családfenntartás gondjait magára vállalta, hogy kicsiny gyermekeit felnevelhesse.

Szorgalmasan hímezett, szöti, font éjjel-nappal, ellátta a gazdaságot, gondozta a kerteskét, a sovány kis földjét, hogy ennivalót teremtsen és az éhező gyerekszájaeskák ne lássanak szükségét.

De a Végzet nem nyugodott, gonosz rablók törtek a házra és elvették mindenét, még csodás szövőszékét is. Ezen készítette hajdan legszebb szőnyegeit, pazar keleti mintával, színes álmait, vágyait, szöve beléjük, művészelkének minden törekvését.

Mindentől megfosztva, nem maradt neki, csak a költészet. Irogatni kezdett. A Távol Kelet forró, illatos virágainak illatát, a ragyogó arabiai nap minden derűs szépségét beleszöve dalaiba.

Harun-al Rasid volt ebben az időben a Kalifa, aki népének nemcsak királya, de atyja is volt. Ő felkereste országa minden városát és faluját és igazságot tett.

Igy jutott el a szegény asszony tanyájára is, ez szívesen látta az áruházban utazgató uralkodót, aki szegény jámbor, eltévedt vándor képében jelent meg és egy éjszakára szállást kért.

A szegény asszony megkínálta a fáradt utast kecsketejjel, jó puha fehér cipóval, friss turóval, gyümölcssel, mézzel, szóval mindenel, ami szegény házából csak kitélt.

Harun-al-Rasid mindent jóízűen elfogyasztott, azután kedélyesen elbeszélgetett a fáradhatatlan háziasszonnyal, ki vendége érdekében mindent elkövetett.

Közben elfáradtak és a nagy Kalifa arra kérte vendéglátóját, hogy énekével szórakoztassa. Az asszony elkezdett dalolni, szíve mélyéből fakadt a fájdalom forrása. Hangjával a nagy szultán lelkét maga felé hajlította, hogy ez részvéttel kérdezősködött, hogy mi az oka az asszony ilyen nagy nyomorúságának. Meghallván élete történetét, a nagy szultán gazdagon megajándékozta, visszaadta minden vagyonát és nála levő összes pénzét neki ajándékozta. Azután nyomtalanul eltűnt. Sok év múlva tudta csak meg az arab asszony, hogy maga a nagy Kalifa volt a vendége. Népének atyja és igazságos bírása tette őt ilyen szerencsésé.

SKÓTÉKNÁL.

Az öreg könyvelő bemegy a skót főnökhöz:

— Főnök úr, legyen szíves holnapra szabadnapot adni. Tudniillik ezüstlakodalmat ünnepelek...

A skót főnök kedvetlenül morog:

— Ha most elengedem, maga képes huszonöt év múlva újra szabadnapot kérni...

A Sävädsla-i kis cimborák színelőadásának szereplői.

December hó folyamán nagy sikerrel adták elő a Sävädsla-i református iskolás gyermekek Ferenczy László Marcella háromfelvonásos gyermekoperettjét: a Zizi történetét. A leánykák mind vállfős ingecskében, a falu népviseletében álltak a fényképező gép elé. Köztük szintén népviseletben maga a szerkesztő néni is és a darab rendezője, Deák Sándor iskolaigazgató.

A feneketlen kút.

Egyszer volt, hol nem volt egy király s annak volt három leánya. Egyik szebb volt, mint a másik, de a legeszebb mégis csak a legkisebb királykisasszony volt. De nemcsak a legszebb, de a legjobb és legszelidebb is s így mindenki őt becézte, őt szerette. Még apjuk, a hatalmas és igazságos király is megkülönböztetett szeretettel hánt a kicsi királykisasszonnyal, ölébe vette, cirogatta, egyetlen kincsének, féltett drágaságának, szemefényének nevezte.

Hogyne szerette volna úgy a király, mikor a három lánya közül éppensak a kicsi királykisasszony hasonlított a elhunyt királynéra, éppen olyan ragyogó szőke haja volt, mint az anyjának, olyan zafirkék a szeme, olyan hősín a bőre és piros cseresznye ajka és éppen olyan szelíd, csendes, jóságos teremtés volt, mint királyi anyja. A király nagyon szerette az elhunyt nejét és így kétszeresen ragaszkodott a kicsi királykisasszonyhoz.

A két nagyobbik lány irigy, álnok teremtés volt, de nagyon tudtak hízelegni a királynak s így soha sem hitte el azt a sok rosszat, amit róluk sügtak-búgtak az udvari emberek. Azt beszélték, hogy a két nagyobbik lány gyűlöli a kicsi királykisasszonyt s ahol csak tehetik, gunyolják, csipkedik, haját megráncigálják és uram bocsáss meg nekik, — még meg is verik, sőt, ha tehetnék egy kanál vízbe is belefojtanák. De éppen az, hogy nem teheték, mert a kicsi

királykisasszony dajkája úgy vigyázott a kedvencére, mint szemefényére.

A kicsi királykisasszony pedig soha sem panaszkodott. S hogyne hallgatott volna a szelíd, jóságos teremtés, mikor a különben szelíd király rettentő tudott lenni haragjában. Egyszer, mikor meglátta, hogy a két lány veri a kicsi királykisasszonyt, sötét pincébe záratta őket és három napig étlen, szomjan tartotta s csak a kicsi királykisasszony hosszas könyörgésére engedett meg nekik. Dehogy panaszkodott volna a kicsi királykisasszony, sőt le is tagadta volna, ha más mondja is. Csak éjszakánként sírta tele párnáját forró könnyekkel s csak a dajkájának mert elmondani, hogy nem szeretik a nővérei, pedig, hogy vágyik a szeretetükre. A dajka vigasztalagatta, becézgette és közben vigyázott kincsére, mint szemefényére.

Történt egyszer, hogy a szomszéd ország királya fényes kísérettel jött a király udvarába, hogy feleségül kérje a legnagyobbik királykisasszonyt. Ott volt a kicsi királykisasszony is a trónteremben az apja mellett s ahogy őt a királyfi meglátta, többé le sem vette róla a szemé. Mikor pedig lánykérésre került a sor, mindenki meglepetésére, a kicsi királykisasszonyt kérte feleségül. Természetesen nem adták, mert még gyerek és előbb a két idősebb királykisasszonynak kell férjhez menni.

No, ha nem adták a legkisebbiket, a két

nagyobbat nem is kérte és bánatos szívvel hagyta el a Veresország királyának udvarát és hazament országába, Fehérországba buslakodni.

Ezek után csordultig telt keserűséggel és irigységgel a két álnok lány szíve és elhatározták, hogy elteszik láb alól a kicsi királykisasszonyt, mert, ha így megbolondít minden kérést a holdvilágképével, úgy ők, míg a világ világ, vénlányok maradnak. Ezt pedig igazán nem akarták.

Volt a király udvarában, az árnyas park mélyiben, egy nagy tölgyfa s alatta egy mély, feneketlen kút. Ide csalták kedves hízékedéssel a kicsi királykisasszonyt játszani. Hogyne jött volna szegényke, mikor olyan boldog volt, hogy a nővérei játszani akarnak véle, hogy ugrált örömeiben. Egy jó darabig szépen együtt is játszottak, de egyszer csak az egyik beledobta a labdát a kútba s azzal mind a ketten a kúthoz szaladtak kíváncsiakodni, hogy vajjon látják-e a labdát. Ni hol van! — kiáltott fel az egyik. De erre már a kicsi királykisasszony is kíváncsi lett és odaszaladt a kúthoz és belenézett. Nő, ha belenézett, bele is lökte a két szívtelen teremtést és azzal eltávoztak a kúttól és hazamentek, mint akik jól végezték a dolgukat. A palotában aztán ők sírtak a legjobban, hogy mi érhetette, mi történhetett vele, miért nem jött haza, hiszen tőlük már régen elbúcsúzott, hogy hazajön, mert várja a dadus. Olyan sok könnyet hullattak, olyan szívszakadva sírtak, hogy az emberek hittek az őszinte bánatukban és dehogy jutott volna eszükbe az a szörnyűség, amit elkövettek.

Csak a dadának nem tetszett a dolog. Ő tudta, hogy a kicsi királykisasszony milyen boldog volt, hogy a nővérei játszani hívták s dehogy hagyta volna ott őket! Valamit tehetett vele a két rossz esont, bizonyára megverték — gondolta a dadus és elindult a keresésére. — Egyszer csak eszébe jutott az a lobogó gyűlölet, amit a két királykisasszony szemében látott, ama leánykérés után és a dadus szívét sötét aggodalmak kezdték gyötörni. Önkénytelenül is a feneketlen kút felé irányította a lépteit és elhatározta, hogy, ha élve, ha halva, de előkeríti a kicsi királykisasszonyt. Amint a kút közelében ért, valami halk sírás üttötte meg a fülét. Nézett erre, nézett arra, de nem látott sehol senkit. Megint hallotta a halk sírást, de olyan halkán, hogy csak az ő szerető szíve hallhatta meg s mintha valahonnan mélyről, a kút fenekéről jönne a sírás. Nagyot dobbant a szíve, hátha él valami csoda folytán a kútban a kicsi királykisasszony? Odament tehát és jó erősen lekiáltott:

— Maga az gyöngyvirágom?

— Én vagyok — hangzott lentről, nagyon mélyről a kicsi királykisasszony szava — élek

dadus és ha kötelet nyújtassz le, még ki is mászhatok innen.

— Várjon galambom, elszaladok kötélért és segítségért — szólta le a dada — addig tartsa magát jó erősen.

A kicsi királykisasszony felkiáltott a kútból:

— Ne hozz segítséget dadus, mert akkor igazán a kútba ugrom, csak kötelet és lámpát és ne szólj senkinek, hogy én itt vagyok.

A dadus érthetetlenül csóválta a fejét, de szót fogadott és nem szólt senkinek. Ami kötelet csak összeszedhetett, azt összesedte, hogy senki észre ne vegye és egy lámpával a kezében sietett vissza a kúthoz. Legelőbb is megkérdezte, hogy él e még a kincse? Élt és várta dadust. A dadus aztán lámpával levilágtította a kútba és messze lenn, mélyen ott látta a kicsi királykisasszonyt ülni a kút közepén valami ágak tetején. Önkéntelenül is felnézett a kút felett álló nagy tölgyfára és csakugyan éppen a feje felett hiányzott egy nagy ág, még a törés is friss volt. Tehát ez a csoda mentette meg a kicsi királykisasszonyt. A köteleket aztán összebogozta és leengedte a kútba, éppen csak hogy leért a királykisasszonyig. Aztán a kicsi királykisasszony jó erősen belekapaszkodott és a dadus kihuzta. Persze nagyon nehezen ment, majd megszakadt dadus a nagy erőlködésben, de azért kihuzta valahogy. No, hiszen, volt öröm és sírás! Aztán a kicsi királykisasszony elmesélte, hogy itt játszadozott a a kútnál és a labdája beleesett a kútba s ő igen mélyen talált a kútba nézni s elvesztve az egyensúlyt, belebukott a kútba. Azt hitte, hogy menten meghal — amint esett — de az ágak feltartották és ha nem jött volna a dadus, ott halt volna étlen, szomjan. Jártak arra ugyan emberek s a nevét is kiáltozták, ő felelt is nekik, de azok nem hallozták meg a segélykiáltozását.

Aztán a dadus arra kérte, hogy siessenek haza, mert otthon tüvé tették érte az egész környéket és halálra búsulta magát az édesapja — a király — bánatában. De legnagyobb csodálkozására a királykisasszony kijelentette, hogy ő többet soha haza nem megy és inkább elbujdosik messze idegenbe, ahol senki sem ismeri. Értette a dada, hogyne értette volna, ha nem is mondta a kicsi királykisasszony, hogy ott az élete nincs többet biztonságban s ha pedig megmondja az igazságot, akkor a király szörnyű lesz haragjában. Arra kérte hát a kicsi királykisasszonyt, hogy vigye el őt is magával. Hát persze, hogy így gondolta a kicsi királykisasszony is. Így hát ők ketten elmentek messze idegenbe. Otthon pedig feketébe öltözött az egész királyi udvar.

Történt egyszer, hogy Fehér ország ki-

rálya vadászni ment abba a rengeteg erdőbe, amelyik szomszédos volt a veres király országával — akinek a legkisebb lányát feleségül is kérte volt — s eltévedt a rengeteg erdőben. A király éppen arra gondolt, hogy még egyszer el kellene menjen a veres király országába, mert eddig a kicsi királykisasszony is nagy lány lett és hátha hozzáadnák most, mikor egy gyönyörű szép lányt látott tőle nem messze, amint fát szedegetett és szakasztott olyan volt, mint a királykisasszony. Valóban ő is volt, de álruhában. Itt élt a dajkájával már három éve és gyönyörű szép lány lett, olyan szép, hogy a napra lehetett nézni, de rá nem. A királyfit mindjárt megismerte, de az nem is álmodta, hogy ki lehet a szép lány. A királykisasszony pedig nem mondta, de azért egy szép napon mégis csak feleségül kérte, mert úgy gondolkozott a király, hogy ő miért menjen el a Veresország királyának leányáért, mikor itt van a leggyönyörűbb hasonmása. Így hát a királykisasszony és a dajka megint királyi palotába kerültek, ahol nagy fénnel készülődtek a királyi esküvőre. A király meghívta a szomszéd ország királyait is s így a Veresország királyát is. Hej, teremtőm, hogy sírt a királykisasszony, mikor megtudta, hogy itt lesz az édesapja is. A királyi vőlegény erősen megijedt, mikor gyönyörű mátkáját sírni látta és mindjárt parancsot is akart adni, hogy ne engedjék a palotába a Veresország királyát, ha megérkezik, de a királykisasszony azt mondta, hogy ő örömeiben sír, csak éppen azt ígértessék meg az öreg királlyal mielőtt őt megláthatná, hogy az

nap minden bűnösnek megkegyelmez. Így hát a király maga fogadta az öreg királyt — mert, hogy szavamat össze ne zavarjam, a Veresország királya egész ősz öreg ember lett a lánya elvesztésén érzett nagy bánat miatt — és megígértette vele még ott a palota lépcsőjén, hogy aznap megkegyelmez minden bűnösnek s csak aztán vezette a mátkájához, ki már mennyasszonyi díszbe várta az édesapját, kit olyan régen nem látott. Az öreg király erősen megrendült, mikor meglátta a szép mennyasszonyt, ki megszólalásig hasonlított az ő legkedvesebb, eltűnt leányához. Hát még mikor a szép mennyasszony térdre borult előtte s azt rebegte, hogy „apám, édesapám“! Egy szem sem maradt szárazon. Nagy volt az ifjú király öröme is, hogy a senki leányából egyszerre csak egy hatalmas ország királylánya lett és éppen az, akit ő egyszer feleségül is kért. Mikor pedig a királykisasszony elbeszélte, hogy mi történt vele, az öreg király rettentő haragra gerjedt, de a királykisasszony szelíden figyelmeztette az ígéreterre s az öreg király nem tehetett egyebet, mint állotta a szavát s megkegyelmezett a két lánynak, akik azóta jobb útra is tértek és támaszai voltak az öreg királynak, de soha sem tudtak férjhez menni. Ez volt a büntetésük.

A Fehérország királya pedig örömeiben olyan nagy lakodalmat csapott, hogy hét nap és hét éjjel tartott s patakokban folyt a bor a Fekete-tengerig s ott még a tenger vizét is borízűvé változtatta. Ma is boldogan él a Fehérország királya szép és jóságos feleségével, ha azóta meg nem halt. Szakáll Istvánné.

— Rőf-rőf-rőf-rőf kis gazdám,
Vágtassunk csak szaporán.
— Jól van, jól van jó paripám,
Ide küldött Óév apám.

Itt hozom a vigság borát,
A legelső Uj Cimborát.
S benne a sok móka tréfa,
Hej! hogy várja Gyurka, Éva!

De várja is szeretettel,
Mit tud mutassa meg tettel.
Legyen szorgalmas és serény,
Minden gyermek jó és szerény.

A két ezüst tallér.

Írta: Teleky Dezső.

„Ez aztán az értesítő!
Végig tizes!... Jutalmat ér!
No unokám, megérdemled!
Itt van e két ezüstitallér!“

Ezt mondta a nagyapóka...
Megköszöni szépen Eszti,
S a két ezüst pénzdarábot
A zsebébe elsülyeszti.

Hazafelé igyekezve,
Egy kirakat útját állja...
Baba, mackó, minden van itt...
A játékok garmadája...

Babaágy és főzőedény,
Képeskönyvek, nagyok, szépek...
— Mi kellene? — töpreng Eszti.
— Vajjon mit is vegyek én meg? —

És amint így tusakodott,
Bizony nem is vette észre,
Hogy ezt a dús kirakatot
Egy más gyermek szintén nézte.

Egy fiucska, mezitlábos,
Rongyosruhás, szegény gyermek...
A hidegtől kék az orra,
Egész teste, lelke dermedt...

Eszti most már nem a pompás
Játékokat szemlélgeti,
Hanem ez az ágrólszakadt
Kisfiucska tünt fel neki.

„Ki fia vagy?“ — kérdi Eszti,
S úgy elfogta a szánalom.
— Apám meghalt! — „És az anyád?“
— Ágyban fekszik, beteg nagyon! —

„És mit esztek? Ki főz nektek?“
— Házról-házra koldulgotok! —
„Van-e fátok?“ — Elfogyott már! —
Szól a gyermek, s foga vacog...

Eszti szeme könnybelábadt,
Míg a fiút kivallatta.
Zsebében a pénz megcsörren.
Milyen áldott, szép a hangja...

Mint az ezüst harangcsengés
Betölti a tiszta lelket.
„Neked adom, szegény fiú!
Hogy anyádat segíthesse!“

S a két ezüst a fiucska
Tenyerébe vándorolt át...
Oh Istenem nagy irgalma!
Ki hinne el ilyen csodát?

Hazaszalad a kis koldus.
Az öröme mérhetetlen.
— Angyalszívű kislány adta,
Hogy gyógyulj meg anyám lelkem! —

Boldogság ül a konyhóban...
Eszti is nagyon boldog...
Nagyapóka megdicsérte,
S átölelve rámosolygott...

Dr. Kopasz kalandjai.

Írta és rajzolta: Nagy Kató.

Egy érdekes képsorozat közlését kezdi meg az Uj Cimborá jelen számában. Majdnem olyan lesz, mint egy találóképek-sorozat. Éppen csak a legszükségesebb magyarázatot adjuk az egyes képekhez, a többit, a hiányzókat, kinek-kinek a képzelőtehetségére bizzuk.

1.

Kísérletek az állatvilágban.

Élt egyszer egy hírneves tudós, dr. Kopasz. Nagy és híres természettudós volt, egész életét a tudományos kísérleteknek és tanulásnak szentelte. A tudományt rengeteg új felfedezéssel gazdagította, mégis mindenki utálta és megvetette, mert mértéktelenül és feleslegesen kínoztta az állatokat. Tudományos kutatásai közben egész sereg fehér ege-

ret, majmot és kutyát nyomorított el. Egész állatsereglete volt a szegény elkínzott állatokból. Ez a rideglelkű tudós utálta az embere-

ket, csak két, kísérletei közben csodálatossá operált állatot túrt meg maga mellett: Borembukkot, a szárnyas kutyát és Euláliát, a gémlábu papagályt.

Az elvarázsolt herceg.

Irtó: B. Rafael Anna.

Hatalmas varangyos béka napozott a tó partján. Fáradt idegeit pihentette a selymes fűben, mert nagy munkát végzett. Egy hatalmas énekkarnak volt a karmestere és nagy fáradságába került, míg azt a néhány száz tagból álló bandát összejátszásra, azaz összeéneklésre tanította. A békatrónörökös eljegyzésének tiszteletére egy nagyarányú hangversenyt kellett rendeznie és őt, a nagyhírű varangyosi Varangyost bízták meg az énekkar vezetésével. Sok-sok heti munka és fárasztó próba után sikerült a tagokat fegyelmezni és boldog volt, hogy a délelőtti főpróba már hiba nélkül ment. Most pihentek az énekesek és a karmester is kijött egy kis erőt gyűjteni. Este lesz a nagy ünnepély és addig szundikálni akart a napon a hangverseny sikerére és az ünneplésre — amelyben majd része lesz — gondolva, olyan mélyen elaludt, hogy nem is vette észre a közelgő veszélyt.

A nagy veszély Feri urfi személyében jelentkezett, aki kis hugával, Katókéval sétálgatott a tó parján.

— Ni mekkora varangyos béka! — kiáltott Feri, amint a szendergő karmestert észrevette. — No ez a bonckésem alá kerül — mondta hetykén.

Feri ugyanis medikusnak készült és érettségi óta állandóan békákra vadászott. Tudászsomja nagy veszélyt jelentett a gyanútlanul ugráló-bugráló békanevezetségre. Most is boldogan csapott le a mitsém sejtő karmesterre.

— Bocsásd szabadon, ne öld meg ezt a szegény állatot — kérte Katóka a bátyját.

— Már hogy bocsátanám szabadon, örülök, hogy olyan könnyűszerrel megfogtam. Nézd milyen gyönyörű nagy példány!

— Ereszd el szegénykét, hátha otthon ír-nak a gyermekei.

— Csacska vagy Katóka és érzélgős, mint minden lány. Belőled sem lesz majd doktorkisasszony.

— Nem is akarok doktorkisasszony lenni. Ereszd el a békát!

— Eszembe sincs!

— Ereszd el, hát hogyha ő egy békává varázsolt herceg és még nagyon hálás lesz nekünk, amiért most életben hagyjuk.

— Hálából feleségül vesz téged — kacagott gunyosan Feri. — Jaj Katókám, harmadik clemista vagy már és még elhiszed, hogy vannak békává varázsolt hercegek. Nem szégyeled magad kicsi hugom?!

— Szégyelem vagy nem, az az én dolgom és azzal se törődj, hogy én mit hiszek. Bocsásd szabadon azt a békát, különben szólok apusnak.

— Apusnak szólhatsz, ő nekem fog igazat adni, az én tudományos kísérletem fontosabb, mint a te herceged.

Civakodva, vitatkozva érkeztek haza bírásokra kérve fel édesapjukat, akinek igazságos ítélete előtt mindig meghajoltak.

Az öregúr mosolyogva hallgatta meg a perlekedőket aztán így szólt:

— Neked is igazad van nagy fiam, neked is kicsi lányom.

— Hogyan édesapám, te igazat adsz Katónak? Elhiszed az elvarázsolt herceget?

— Jó és gyengéd szívre vall, hogy védelmébe veszi az állatokat, — felelte az édesapjuk, aki az elvarázsolt hercegre vonatkozóan nem akart választ adni, mert nem akarta elkeseríteni az ő édes kis leányát, de egy böles megegyezést ajánlott.

— Most ugyis mindjárt este lesz — mondta — ilyenkor nem lehet boncolni, halaszd el hol-

Dr. Kopasz kalandjai.

2.

Egy forró nyári napon dr. Kopasz, aki szenvedélyes lepkegyűjtő volt, hálójával felfegyverkezve, sétára indult a szabad természetbe. Már jó magasan járt a nap és dr. Kopasz zsákmánnyal terhelten éppen hazafelé akart indulni, amikor megpillantott egy csodálatosan szép pillangót.

napra és ha a béka tényleg herceg, akkor az új folyamán igyekezik valahogy segíteni magán.

Örömmel fogadták a gyermekek ezt a megoldást. Feri, mert tudta, hogy a békából nem lesz herceg, Katóka, mert reggelig valami módot akart találni védenice megmenekülésére.

A család békésen tért nyugovóra, a szegény karmesterre pedig, aki egy szűk skatulyába volt zárva, szomorú éjszaka következett. Minden eddigi munkája, jövőbe vetett reménye, nagyratörő tervei, minden-minden odavolt. Már tizenhárom rendjele volt, most remélte megkapni a tizennegyediket, a sok taps és elismerés, minden-minden a múlté. Őt holnap tudományosan felboncolják.

Mi lesz a ma esti hangversennyel? A másodkarmester semmit sem tud, tönkre teszi az egész koncertet. Igazi, vérbeli muzsikushoz illően, nem törődött a saját, holnap lenyuzandó bőrével, csak a tönkretett hangversenyre gondolt. A szólisták zavarba jönnek, ha nem látják szeretett karmesterüket. Mi lesz a magas c-vel, ha ő nem lesz ott?

Izgalmában és kétségbeesésében hangolni kezdett: c-c-cééé, brek-brek-brekekeke, hangosabban, egyre hangosabban, míg az öregur hangos brekegésére ébredt.

Ördög vinné a békáját — mormogta

De a béka csak brekegett kétségbeesetten, az öregúr meg álmatlanul hánykolódott az ágyán. Azon gondolkodott, miképpen némíthatná el a túlbuzgó varangyost, amikor kívülről gyanus neszt hallott. Óvatosan az ablakhoz ment és amint kinézett, látta, hogy álarcos alakok próbálják az ajtót kinyitni. Gyorsar világgosságot csinált és a puskája után nyult, de már lövésre nem került sor, mert a tolvajok világgosságot látva, elmenekültek.

Reggel örömmel mesélte az öregúr a gyermekeinek, hogy hála a béka brekegésének, egy tolvajbandát sikerült elriasztani.

— Ha nem is herceg a te békád Katókám, de hálából megkegyelmezzünk életének és visszavisszük a tó partjára.

Feri bosszankodva nyugodott bele a határozatba, de annál jobban örült Katóka, aki egy pillanatig sem hitte, hogy a varangyos egy elvárásolt herceg és csak azért mondta ezt bátyjának, hogy megmenthesse a béka életét.

Varangyos úr szerencséjére a nagy hangversenyt nem tartották meg, mert az eljegyzésre érkező békanagyhercegnő autódéfelet miatt szintén elkésett.

— Sem mennyasszony, sem karmester — brekegték panaszosan a békák és másnapra halásztották az eljegyzést és a koncertet.

A halál kapujából visszatérő karmester pedig örömeiben olyan hangversenyt rendezett, amelyhez hasonló békaemlékezet óta nem volt.

A két tót legény.

— Torna-mese. —

Egyszer volt, hol nem volt a világon két nagysüvegű tót. Ezek mit gondoltak egy nap, mit nem? Beálltak molnárnak. S mivel a malomkerék nem forgott jól, nekik kellett hajtani a kereket. Hajtották, hajtották, újra kezdtek, hajtották. Mikor a jobbkezüik elfáradt, akkor a ballal. Egyre csak hajtották a malomkereket.

Volt ebben a malomban még egy legény. De ez szegény két ballábas volt. Miskának hívták. Mindig befelé rakta a lábait, úgy járt No az is érdekes volt. Aki csak látta, mind utánozta. Ez a két ballábas Miska volt a legerősebb a faluban. A legnagyobb zsákot ő vette a vállára. Vitte vitte a zsákot, egyet, kettőt, hármat, négyet, tizet, tizenkettőt, meg se kottyant neki. A szekérről is csak úgy dobálta le a nehéz zsákokat, mint a labdát. Bezzeg a tótok már nem voltak ilyen erősek. De a malomkereket azért ők is hajtották. Hajtották, hajtották, jobbra is meg balra is. De végül is megunták a dolgot és elmentek világgá.

Eppen tavaszi idő volt.

A mezőkön dolgoztak az emberek. Kapáltak, szorgalmasan kapáltak. Egy-kettő! egy-kettő! egy-kettő! mintha csak vezényszóra kapáltak volna. Másik helyen füvet kaszáltak. Pengett a kasza, dőlt a fű rendre. Tizenkét

Dr. Kopasz kalandjai.

3.

Persze, gondolkodás nélkül utána vetette magát. Hegyen, völgyön át üldözte s már szinte azt érezte, hogy a hálójában vergődik a gyönyörű pillangó, amikor hirtelen kicsúszott alóla a talaj s elterült mint egy béka. A lepke pedig boldogan repült el a dühös dr. Kopasz feje felett.

kaszásnak egyszerre lendült a karja. Egykettőtől egykettő. Egy nagy helyen meg egyebet sem csináltak, csak ültettek. Dohányt palántáztak. Volt aki kétrét hajolva ültetett, de legtöbben guggolva. A tótok azt gondolták, már ők ugyan nem ültetnének dohányt, nekik nem hajlik a derekuk. Egyszerre harangszó csendült messziről. Delet harangoztak. Mindenki abbahagyta a munkáját, kiegyenesedett és kétszer, háromszor fellelegzett, hogy dél van és ebédelhetnek.

A tótoknak nem volt ebédjük, ők hát tovább mentek a város felé. Ott tanakodtak, hogy mitévők legyenek. Végül is egy kovácsmesterhez szegődtek be. Egész nap kalapáltak. Míg meg nem hallották egy harmónikás legény muzsikáját, aki harmónikáját nyegegette. Ez nagyon megtetszett nekik. S elmentek együtt a harmónikás legénnyel. Utközben találkoztak egy köszörüssel, aki késeket, ollót meg beretvát köszörült. Köszörült, köszörült, egyre köszörült, meg nem unta volna. A harmónikás legény harmónikázott, a két tót legénynek

nem volt egyéb dolga, ők hát táncoltak a muzsikaszóra. Így éltek ők jó cimboraságban.

De egyszer hogy hogynem, az egyik tót véletlenül ráült a harmónikás harmónikájára. A harmónika nem szólt többet. Mérges lett a harmónikás. Nekiment a tótnak, hogy elpáholja. De az futni kezdett. A harmónikás utána. Végre is elesipte.

— Csíhi! puhil, düff jobbra, düff balra, nesze neked tót legény! De ám a tót sem hagyta magát. Birkózni kezdtek, ki az erősebb? A tótnak segített a másik tót, a harmónikásnak a köszörüs. Még olyan birkózást nem látott a világ. Tán még ma is birkóznak, ha arra nem jön hintóján a polgármester. Ez aztán igazságot tett közöttük s kibékítette őket. Megnézték jobban a harmónikát. Nem is volt semmi baja. A harmónikás legény hát újra harmónikázott, a köszörüs köszörült, s a két tót legény ismét táncra kerekedett. Tán még most is táncolnak, ha abba nem hagyták.

Marcella néni.

A cinkék téli etetéséről.

(Folytatás)

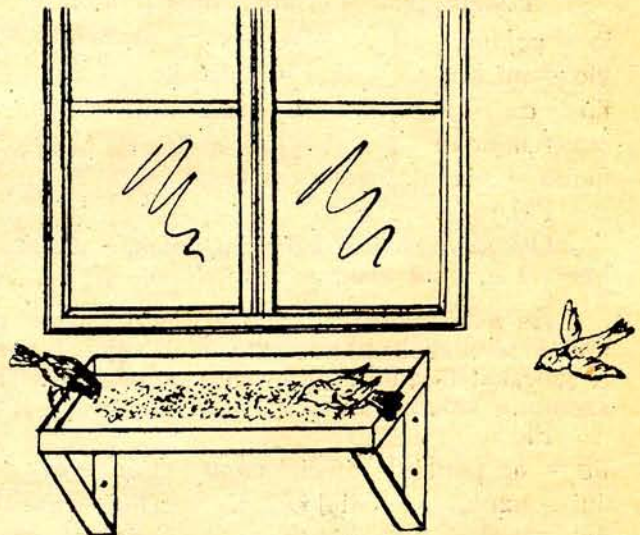
Gyönyörűség volt nézni, amint kis szárnyasaink cikázva repdestek a kis terített asztalka felett... Egyszerre hat-nyolc, de ha négy-öt már rászállott az asztaltábla szélére, a többi visszacikázott az ágra, míg a hely ürült... A „személyváltozás“ természetesen villámgyorsan ment. Úgy, hogy az ide-oda, az asztalkára és az ágra repdesés állandó volt, míg tartott az esés. De, amíg meg nem győződtek mindannyian, hogy nincs több szem a táblán, nem széledtek el.

Néhány nap mulva már annyira megszoktak a kis madarak minket, hogy a betett abiak mellett állhattunk, nem féltek, egész bátran repültek elemőzsiájokra.

Reggel, ha hét órára nem volt kiteve az eleségük, az ablakszárnyakra repültek, megkopogtatták az üveget és cin... cin... hangokat eregettek az ablaktáblán keresztül a szobába... Ezért néhány nap elteltével, hogy a madárkának reggeli örömet szerezzünk és a hidegben ne kelljen tetlenül dideregniök, ha nem havazott, vagy erre kilátás nem volt, már este, szürkületkor, mikor minden madár pihenőre ment, kitéttük a reggeli eleséget. De ezt nem folytathattuk sokáig, mert odakaptak pár hét mulva a nagy buksifejű verebek, s eltorkoskodták a cinkék eleségét. Emiatt ismét csak felkelés után hintettük ki azontul reggelijüket, mikor vigyázhattunk, hogy a verebek ki ne keverjék, fel ne habzsolják.

A verebek általában lusták és nemcsak ké-

sőbbben keltek, hanem ha összegyűlhetnek tizen-tizenketten, rátelepedtek a kis asztalon lévő magra és onnan el nem mentek volna, míg csak egy szem is maradt, ha el nem kergetjük őket.

Kis madárkánk téli etető-asztalkája.

Ha elhessegettük, a cinkék egész bátran és bizalmasan ismét megkezdtek a szállingózást, cikázást, villózást. Mintegy hálásan néztek be az ablakon, hogy nekik — parancsszóval — helyet csináltunk...

Némelykor egy mátyás is, vagy harkály

előkerült, észrevéve a terített asztalt s rászállva, a kis cinkéket el-el csipkedték, de pár szem után ezeket is elriasztottuk a kisebbek kedvéért.

Csaknem mindennap megszámláltuk. A lét szám általában nem apadt le, a madárkák pedig pár hét múlva egészen megfényesedtek és meghitak...

Tavaszi felé kevesebb eledelt kaptak és kezdtek gyérülni s a távolabbi gyümölcsfákon lehetett látni a kis repdesőket, amint a férgeket, kukacokat kopácsolgatták cin... cin... cin... pengető nóta mellett.

Ezek a kis szárnyasok átlag kétnaponként elfogyasztottak egy liter kender és napraforgó magot. Egy télen hetven-nyolcvan litert, de nem sajnáltuk, mert nemcsak gyönyörködtünk bennök, hanem tudtuk, hogy jót teszünk velök és meghálálják a gyümölcsfákon...

... Kis Cimborák! Ne mulassátok el ezt a nemes és egyben kedves szórakozást nyújtó „kötelességet”, hernyópusztító énekeseink téli táplálását!...

NAGY MIHÁLY.

Eszperantó nyelvtanfolyam

Vezeti: **Kormos Jenő,**

Nyolcadik lecke. — Oka leciono.

Az egyszerű szavak. — La simplaj vortoj.

Főnévi alak — Substantiva formo.

io = valami	} Targyeset. — Akuzativo.	
kio = mi, ami		ion = valomit;
tio = az		kion = mit, amit stb.
ĉio = minden		A főnévi alak a többes j
nenio = semmi.		got nem veszi fel.

Pld.:

Oni skribas tion, kion oni volas. = Az ember azt ír, amit akar.

Ha a közelítést akarjuk kifejezni, akkor a mutatónévmások bármelyike elé, vagy utána ĉi szócskát teszünk, mely minden esetben és számban változatlan.

Pld.:

tiu = az (ember)	tiu ĉi	vagy	ĉi tiu = ez
tiuj = azok	tiuj ĉi	„	ĉi tiuj = ezek
tion = azt	tion ĉi	„	ĉi tion = ezt.

Személyre és bármely határozott főnévre vonatkozóan mindig *iu, kiu, stb.* használandó; az *io, kio, stb.* csakis általános értelemben. Pld.: *Tiu ĉi bildo estas tre bela.* = Ez a kép nagyon szép. — *La parko, kiun ni vidas, estas apud nia domo.* = A liget, amelyet látunk, a mi házuk mellett van.

Ahogy kis munkatársaink írnak...

Nyári beszámoló.

Kedves Marcella néni!

Ne tessék haragudni, hogy ilyen régóta nem írtunk, de azért nem feledkeztünk meg a Szerkesztő néniről és a kis cimborákról.

Kora nyáron, még júniusban, bekerültem a kórházba vakbél gyanúval. Szerencsésen elkerültem a műtétet. Három haláleset volt a családban ebben a félévben. Meghalt: keresztmama, nagypapa és dédnagymama.

A vizsgát szerencsésen letettük. Vizsga után kimentünk pár hétre Dobrara (Sajaj-megyébe). Itt lakik nagymama. Más évben is itt szoktuk a vakációt tölteni. Ez a vakáció nem volt olyan boldog, mint a többi. Mindenki nagyon szomorú volt. Hiányzott a drága jó nagypapa, aki, míg élt, velünk együtt örült s irányította játékainkat. Mi gyermekek is csendesebbek voltunk, mint máskor, nem volt teljes az örömmünk.

Az Új Cimborát nagy szeretettel olvassuk. A Kölesey-körben tartott előadást édesanyám meghallgatta, ahol szó esett az Új Cimboráról is. Édesanyám leírta s én ide másolom.

Kiss Bertalan tiszteletes úr lélektani kérdéseket fejtegetett. Amikor a gyermek lélektanáról beszélt, megemlítette, hogy a közelmúltban beszélt az Új Cimborá szerkesztőjével, akitől azt hallotta, hogy egész országrészünkben az Új Cimborának van a leg-gazdagabb gyermekrajz gyűjteménye. Szerinte is nagyon értékes, amennyiben a gyermek vonásaiból, a gyermekrajzokból, szakértők nagyban következtethetnek a gyermek jellemére. — Amikor édesanyám elmondta a hallottakat, mi is örültünk és elhatároztuk, hogy rajzolunk a legközelebbi rajzkiállításra. Tessék szíves lenni megüzenni, hogy mikor lesz.

Hogy tetszik lenni és az ottani kis cimborák hogy vannak? Hogy töltötték a vakációt. Mi újból iskolába járunk és tanulunk szorgalmasan.

Szüleim üdvözetüket küldik. Mi pedig üdvözetünket küldjük az ottani kis cimboráknak, Marcella néni kezeit csókoljuk

Satmar. 1936 nov. 5-én.

Fodor Ilonka III. g. ot. és Gabi IV. el. ot.

Találós kérdés.

Novában fát vágnak, forgácsa ide repül.
Mi ez? (Harangszó.)

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Kis olvasóinknak, családszövetségünk tagjainak és minden jóbarátunknak boldog újévet kívánunk.

Katona Jenő Petreni. Levelét megkaptam a küldött cikkekkel. A karácsonyi szám már teljesen készen volt, így a karácsonyi vonatkozású dolgokat jövő évre tettük el. A többiek, amennyiben alkalmasak — még a tél folyamán jönni fognak. Toborzó munkát lehetne-e ott végezni? — *Kormos Jenő Chiend.* Ünnepi jókívánságait köszönöm. Hasonlókkal viszonzom. A Sandika II-ik részét kaphatom-e? — *Pálur István Piscolt.* Hogy érzi magát az új helyen? Sok jót az újévben! Szíves üdvözlét. — *Ónody Rózsika Turda.* Pethő Sanyikának beindította a kiadóhivatal a lapot. Kapja-e rendszeren? Német Bözsi előfizetése rendben van. A megfelelő cikkek a beszállásuk sorrendjében jönnek. A mesedélután beszámolója későn jött, mivel az újévi szám akkorra elkészült. — *Henner Lajosné Baia-Mare.* A Mikulás csomag meglepetés volt. Köszönöm mindazoknak, akik gondoltak rám — ezt a kedves meglepetést. Mindenkit üdvözlök. — *David Gabriella Turdas.* Küldeménye megérkezett. Helyzetét teljesen átérzem. A jó Isten segítse sorsának jórafordulásában. — *Bethlen Katalin Câmpia Turzei.* A hóval borított templom, a zuzmarás fák, a templom fölött ragyogó eszillagok elhozták nekem a te lelked karácsonyi áhitatát, hangulatát. Boldog ünnepeket kívántál levélkédben — köszönöm Kátfinkám, a jó Isten meg is adta nekem az ideai boldogság, fehér karácsonyt. A jókívánságokat hasonló jókívánságokkal viszonzom. — *Fábry Tibor Buc.* Köszönöm az érdeklődésben kifejtett munkásságot. A rajzkiállítás ügyében felvesszük majd az összeköttetéseket. — *Rozenblatt Etel Cluj.* Szép karácsonyi lapját megkaptam, köszönöm a figyelmet. A jókívánságokat hasonló jókívánságokkal viszonzom. — *Lukács Magda és Béla Aiud.* Szeretettel és örömmel fogadlak titeket is az Új Cimborá táboraiba. Te már V-ik gimnázista vagy Magdus, de azért még mindig nagy érdeklődéssel olvasgatód mit ír az Új Cimborá? Őséd Béla I. gimnázista. A rejtvény megfejtését beküldtél, így a sorsoláson részt vesz. Írjatok máskor is. — *Mihály Barna Tg.-Săucea.* Kérdősköddöl, hogy lehet-e betűpótlás rejtvényt beküldeni? A jelzett rejtvényed jó is, csak vigyázni kell az összeállításnál. Frankfurt helyett így kell írni: *Frankfurt.* Aztán a kicsinyeknek meg kell magyarázni, hogy az ilyen betűpótlás rejtvények összetett szavak s csak az első és utolsó betűket írják ki a szavakban — a többit ki kell találni. Köszönöm a karácsonyi jókívánságokat. Írj máskor Barna! — *Jakab Esztiike és Ilonka Sighi-*

soara. Ez az első levél, amit az Új Cimborához írtatok. Nagyon helyesen, mindjárt be is mutatkoztat a többi kis cimborának. „Látjuk, hogy a többi kis cimborák sorra bemutatkoznak. S minthogy minket nem ismernek, mi is bemutatkozunk. Nevünk Jakab Esztiike V. el. o. t. és Ilonka III. el. o. t. A ref. elemi iskolába járunk. Nagyon várjuk az Új Cimborát és minden sorát elolvassuk.“ — *Makó Imre Cluj.* Rejtvényed beérkezett. Át is adtam a rejtvény szerkesztőnek. Hogy töltötted a karácsonyt? Írj majd róla az Új Cimborának egy ügyes beszámolót. — *Elekes Béla Găest-i.* Óh, de kedves volt a karácsonyi megemlékezésed! Nem is gondold kis cimborá mennyire örültem neki. No írj Bélukám máskor is! — *Józsa János Odorheiu.* A karácsonyi és újévi jókívánságokat köszönöm és hasonló jókívánságokkal viszonzom. A figyelmes megemlékezésnek nagyon örültem. — *Szabó Józsika II. el. ot. Sătmăre.* Értelmes, jó felfogású gyermeknek ismertem meg benned Józsika. Remélem szüleidnek is, de az Új Cimborának is sok örömet szerzel még. Mivel még csak most léptél az új cimborák közé, nem tudhatod, hogy ha nem írjuk meg neked, hogy minden új kis cimborá egy ügyes levélben bemutatkozik a többi kis cimborának. No várom a te bemutatkozó leveled is. — *Markovits Éviike 6 éves, Sătmăre.* Karácsonykor kaptad az első Új Cimborát. Volt öröm a háznál! Azóta apunak mindig olvasni kell belőle. Egy kicsit beteg voltál, de remélem már nincs semmi baj! — *Nagy Dénes Buc.* Karácsonyra az Új Cimborát kérted angyalfiúul. A kiadóhivatal utasítottam, hogy indítsa is be neked a lapot. Írd meg majd, kapod-e rendszeren? — *Titkos Kálmán Ceau.* Az üzenetet megkaptad-e, meg is írtad az üzenetre a bemutatkozó leveled. Így most már a többi kis cimborák is tudják, hogy IV. el. oszt. vagy a ceau-i állami iskolába jársz, édesapád keze alá. Szeretsz tanulni, de az Új Cimborát is nagyon szereted. Mindig elolvasod végig. Ezt már szeretem. Írj máskor is Kálmánka.

Kedves Kis Olvasóink!

A szerkesztő nénitől hallottam, hogy e lap kicsi olvasói mennyire szeretik a rajzot s láttam azokat a kedves leveleket, miket hozzá küldtek a rajzokkal kapcsolatban. Tudva azt, hogy a gyermekek mennyire szeretik a rajz mellett a munkát is, ezután adok nektek feladatokat, ha szívesen fogadjátok. Vegyétek tehát szívesen a bácsitól, ha nektek kedves munkákat fog mutatni e lapban s ahogy eddig a rajzolt és kivágott állatokat gyűjtöttétek, úgy gyűjtsétek össze azokat az apró munkákat is, amiket a bácsi itt nektek le fog írni. — Fel hát munkára gyermekek. töltsétek ezekkel a vasárnapot templom után és a szabad délutánt követő estét.

Azokhoz a munkákhoz, miket itt Mohályi bácsi le fog írni, csak egy néhány gyufaszál,

egy kevés vastagabb papir, egy-két rossz dugó, egy olló és egy kis csíriz, vagy más ragasztó kell.

Ünnepeken el szoktak jönni a szomszéd kis fiúk és leányok, kik esetleg babáikat is magukkal hozzák. Ezeket a babákat le is kell ültetni. Hogy jól érezzék magukat, szükségetek lesz egy néhány székre, amire leülnek és egy asztalra, ami köré ül a vendégsereg. Csinál tehát a gyermek egy asztalt és köré annyi széket, ahány baba kerül a házhoz.

Következő számunkban leközlöljük majd az asztal és szék készítési mintáját.

Régi római váza.

Pompeji ásatásánál kerültem a napvilágra. Előkelő római asszony szobájában álltam a dísz tárgyak között. Néha drága, illatos virágokat raktak belém, de nekem még sem volt gyönyörűség az élet. Úrnőm rettenetes hiú volt és kegyetlen. Egyszer, mert rabnője, Lidia, haját nem tudta tetszése szerint ékesíteni, halálra kínoztta. Óh, Lidia, mily gyöngéd volt hozzám és jó. Óvatosan rakott idebb-odább. Egy könnyét, mely belém hullott, még most is őrzöm.

De úrnőm gonoszságait megsokallta az ég: amikor a Vezuv hamuesővel borította el Pompeji városát, úrnőm is odapusztult. Rabnői, akiket vert és kínozott, mind elmenekültek a veszedelem idején, de úrnőm haján, nyakán és lábain a rengeteg és súlyos ékszerrel nem tudott futni, az omló falak maguk alá temették.

Én ott maradtam sok száz éven keresztül betemetve a föld alá. Volt időm gondolkodni bőven az életem, az embereken.

Most ismét a napfényes világban élek, de nem gazdag nő szalonjában, hanem egy múzeumban.

FEJTÖRŐ

1. Befüretvény.

Beküldték: Nagy Aladár és Gyügyei Zsigmond Satu-Mare.

t = d
d d d d d D

2. Földrajzi pótlóretvény.

Beküldte: Gálffy Gábor III. el. o. tan.

...vájé, ...áris, ...rgentina, ...orvégia, ...ork,
...laszország, ...ettország, ...roszország, ...iga,
...eged, ...zsia, ...ibraltár.

3. Ugróretvény.

C a a d g y j ó k d a i a a a ó é
s k d i n u t z o j m g t k r d r.

Megfejtési határidő: 1937. év január hó 25.
A megfejtők között jutalomkönyveket sorso-
lunk ki.

Találd ki!

Fehér, mint a tej, de nem az, kerek, mint az alma, de nem az, gallérja van, mint a köpönyegnek, de nem köpönyeg. Mi az?

(Rely)

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. A Családszövetség tagjainak 160 lej és 10 lej portó. Egyes szám ára 6 lej. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ck. Amerikában 300 lej.

Kérjük magyarországi előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat, a „Studium“ könyvkiadó R. T.-hoz, Budapest, Kecskeméti-u. 8. sz., az Új Cimbora számlájára szíveskedjenek befizetni Új előfizetések ugyanott eszközölhetők.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:
TELEKY DEZSŐ és SIMON SANDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.
Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj